A decorative graphic on the left side of the page. It consists of a large blue triangle pointing right, followed by a series of overlapping triangles in light gray, green, and blue, creating a sense of movement and depth.

Granskning av valnämnden

Rapport

Huddinge kommun

2026-02-16

Antal sidor: 15

Antal bilagor: 0

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	Sammanfattning	3
2	Bakgrund	5
3	Syfte, revisionsfrågor och avgränsning	5
3.1	<i>Avgränsning</i>	5
4	Revisionskriterier	6
5	Metod	6
6	Resultat av granskningen	7
6.1	<i>Organisation för att hantera val</i>	7
6.1.1	Bedömning	7
6.2	<i>Dokumenterade riktlinjer och rutiner</i>	8
	Reglemente	8
	Uppföljning och intern kontroll	8
	Processer, rutiner och planering	9
	Valsäkerhet	10
6.2.1	Bedömning	10
6.3	<i>Struktur vallokaler i respektive valdistrikt</i>	11
6.3.1	Bedömning	12
6.4	<i>Plan för utbildning och information</i>	12
6.4.1	Bedömning	13
6.5	<i>Information om valet till väljare</i>	13
6.5.1	Bedömning	14
7	Samlad bedömning och rekommendationer	15

1 SAMMANFATTNING

Azets har av Huddinge kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska valnämndens verksamhet. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2025.

Syftet med granskningen har varit att bedöma om valnämnden genom styrning, uppföljning och kontroll säkerställt ett ändamålsenligt arbete inför valet.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att det finns en tydlig organisation och plan för valets genomförande men att det endast delvis finns ändamålsenligt utformade riktlinjer och rutiner för valet.

Bakgrunden till vår samlade bedömning är att granskningen visat att organisationen och planeringen för genomförande av valet är dokumenterad och täcker upp de delar som valnämnden ska genomföra. I nuläget saknas det styrdokument och upprättade riktlinjer från valnämnden. Vi ser att det saknas dokumentation avseende internkontroll, uppföljning och återrapportering.

I det följande redovisas våra samlade bedömningar av respektive revisionsfråga.

<div> <div>Nej</div> <div>Endast delvis</div> <div>I allt väsentligt</div> <div>Ja</div> </div>	
Revisionsfråga	Bedömning
Finns det en tydlig organisation i kommunen för att hantera valet 2026?	Ja
Finns det dokumenterade riktlinjer och rutiner för genomförandet av valet?	Endast delvis
Finns det en ändamålsenlig struktur vad gäller vallokaler i respektive valdistrikt?	Ja
Finns det en ändamålsenlig plan för att röstmottagarna ska ha erhållit tillräcklig utbildning och information i god tid före valet?	Ja
Informerar kommunen om valet och om vallokaler/röstningslokaler på ett ändamålsenligt sätt?	Kan ej bedömas

För närmare beskrivning av bakgrunden till våra bedömningar hänvisar vi till respektive avsnitt i revisionsrapporten.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi valnämnden att:

- Genomföra internkontroll enligt anvisningar i reglemente för internkontroll¹
- Besluta om delårsbokslut och årsbokslut enligt riktlinjer för god ekonomisk hushållning²
- Ändra i valnämndens delegationsordning så det framgår vem som är behörig att utse attestanter inom valnämndens verksamhetsområde
- Öka delaktighet i uppföljningen av valets genomförande.

¹ KF 2019- 03-18, § 16

² KF 2024-11-11 § 16

2 BAKGRUND

Azets har av Huddinge kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska valnämndens verksamhet. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2025.

Valnämnden ansvarar för genomförandet av allmänna val i kommunen vart fjärde år, (riksdag, regionfullmäktige och kommunfullmäktige), val till Europaparlamentet vart femte år samt folkomröstningar. Valnämnden är en neutral lokal myndighet med uppdraget att planera och genomföra ett tillgängligt val. De praktiska delarna består i att se till att det finns vallokaler, röstmottagare och material. Vidare ansvarar valnämnden för utbildning av röstmottagarna.

Utifrån en demokratisk synpunkt är det viktigt att det finns tillräckliga förutsättningar och tillräckliga resurser för att val ska kunna genomföras på ett ändamålsenligt och effektivt sätt.

Revisorerna har i risk- och väsentlighetsanalys bedömt att en granskning behöver ske avseende hur valnämnden har förberett den verksamhet, rutiner och processer som är aktuella i samband med valet år 2026.

3 SYFTE, REVISIONSFRÅGOR OCH AVGRÄNSNING

Syftet med granskningen har varit att bedöma om valnämnden genom styrning, uppföljning och kontroll säkerställt ett ändamålsenligt arbete inför valet.

Granskningen har omfattat följande revisionsfrågor:

- Finns det en tydlig organisation i kommunen för att hantera valet 2026?
- Finns det dokumenterade riktlinjer och rutiner för genomförandet av valet?
 - Finns det ändamålsenliga styrdokument för valnämndens verksamhet?
 - Finns det en dokumenterad planering inför valet som kronologiskt beskriver förberedelserna, arbetet i samband med valet samt vad som ska göras efter valet?
 - Finns det ändamålsenliga rutiner för rekrytering av röstmottagare?
 - Tillgodoser valnämnden möjligheterna till förtidsröstning på ett ändamålsenligt sätt?
 - Hur ska förtidsröster och dokument av sekretesskaraktär hanteras?
 - Finns det ändamålsenliga rutiner för avvikelshantering vid eventuella avvikelser?
- Finns det en ändamålsenlig struktur vad gäller vallokaler i respektive valdistrikt?
 - Hur tillser valnämnden att det kommer att finnas tillräckligt med röstmottagare i samband med valet?
 - Finns det en ändamålsenlig struktur avseende val av lokaler vid förtidsröstning samt ordinarie vallokaler? (planering, säkerhetsåtgärder, tillgänglighet m m.)
- Finns det en ändamålsenlig plan för att röstmottagarna ska ha erhållit tillräcklig utbildning och information i god tid före valet?
- Informerar kommunen om valet och om vallokaler/röstningslokaler på ett ändamålsenligt sätt?

3.1 AVGRÄNSNING

Granskningen omfattar valnämndens förberedelser inför valet 2026.

4 REVISIONSKRITERIER

I granskningen har revisionskriterierna utgjorts av:

- Vallag (2005:837)
- Valförordning (2005:874)
- Kommunallagen 6 kap. 6 §
- Tillämpbara interna regelverk, policyer och beslut

5 METOD

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudier av styrdokument, riktlinjer, processer och planering.
- Intervjuer har genomförts med:
 - Enhetschef utredning, nämnd och juridik
 - Utvecklingsledare för demokrati och jämlikhet
 - Ordförande valnämnd

De bedömningar som avlämnas i granskningen har utgått ifrån följande bedömningsnivåer.

Rapporten är faktakontrollerad av samtliga intervjuade.

6 RESULTAT AV GRANSKNINGEN

6.1 ORGANISATION FÖR ATT HANTERA VAL

Valnämnden är lokal valmyndighet i Huddinge kommun och ansvarar för frågor som ankommer på valnämnd dels enligt vallagen, dels enligt lagen (1994:692) om kommunala folkomröstningar, dels enligt folkomröstningslagen (1979:369). Valnämnden består av det antal ledamöter och ersättare som kommunfullmäktige bestämmer³. Valnämnden består av 7 ledamöter och 7 ersättare för tiden 2023–2026⁴. På uppdrag av valnämnden ansvarar valkansliet för genomförandet av val.

En permanent projektorganisation för genomförande av val har bildats inför valet 2026 och består av ett valkansli⁵ som aktiveras i september året innan ett val. Det dagliga arbetet leds av valledare och störs av valsamordnare, valutredare och valadministratör. Valkansliet arbetsleds av valchefen som har budget- och personalansvar. Rollerna förväntas arbeta upp till 100 procent fram till valdagen och med avslutande aktiviteter efter val. Under denna tid belastar respektive tjänst valnämndens budget. Under mellanvalsperioden är valkansliet vilande och då har alla utom en i valkansliet andra tjänster inom kommunen.

Av intervjuer framgår det att organisationsstrukturen med en permanent projektorganisation av val är framtagen för att få en tydligare och förutsägbar struktur som ska kunna aktiveras till kommande val (nästa val är år 2029). Syftet var att skapa bättre förutsättningar för att planera och resurssätta det antal roller som behövs i valkansliet under valår. Detta medför att strategiskt arbete kan bedrivas till viss del även när valkansliet inte är aktiverat. Det framgår att de flesta resurserna ska tillsättas internt och det möjliggör för att erfarenhet och kompetens inom valområdet blir kvar i organisationen trots att det kan gå flera år mellan val. Det framgår även att valkansliet stötts upp av andra roller som behövs för att genomföra valet så som kommunikatör IT-stöd, säkerhetsansvarig m. fl. Dessa roller ska bistå vid behov och finansieras inte av valnämndens budget.

6.1.1 Bedömning

Vår bedömning är att det **finns** en tydlig organisation för att hantera valet 2026.

Vår bedömning är att det finns en tydlig organisation för genomförande av val i Huddinge kommun. Valnämndens roll finns beskriven i reglementet. Valkansliet har en tydligt beskriven permanent organisationen där det även framgår att de flesta arbetstagarna i valkansliet blir kvar i organisationen i andra roller under mellanvalsperioden. Det finns även

³ Reglemente för valnämnden, KF 2014-04-07 § 15

⁴ KF 2022-12-12 § 19

⁵ Valkansli och övriga roller framgår i organisationskiss "Förslag på permanent valorganisation Huddinge kommun".

en planering av vilka roller som är relevanta för genomförandet och vad som behövs för att säkra upp personella resurser inför varje val.

6.2 DOKUMENTERADE RIKTLINJER OCH RUTINER

Reglemente

Valnämnden sammanträder när det närmar sig val för att fatta de beslut som valnämnden som lokal valmyndighet ska besluta för att genomföra val i kommunen. Vi kan konstatera att valnämndens reglemente tydliggör uppdrag och ansvar i kommunens organisation.

Reglementet reviderades 2014.

I och med valet 13 september 2026 har valnämnden sammanträtt två gånger under 2025 för att besluta om delegationsordning, arvoden, antal röstmottagare i röstningslokaler och vallokal, villkor för att arbeta som röstmottagare⁶ och sista klockslag för ambulerande röstmottagare. Besluten innebär att valkansliet kan arbeta vidare med att exempelvis rekrytera alla de röstmottagare som behövs för att bemanna val- och röstningslokaler i Huddinge kommun.

I och med att valet genomförs först i september 2026 är det en del beslut som ännu inte har beslutats i valnämnden. Det framgår av en planeringslista för sammanträden under 2026⁷ vilka ärenden som ska beslutas under kommande sammanträden. Exempel på kommande beslut är delad röstlängd, valsedlarnas ordning i valsedelställen, fastställande av vallokaler, lokaler och öppettider i förtidsröstningen och utvärdering. Det framgår även att valkansliet ska informera valnämnden om informationsärenden så som kommunikationsplan, risk- och sårbarhetsanalys och eskaleringsplan. Det framgår av intervju att valnämnden inte fattar beslut om kommunikationsplan vid val eller ett formellt beslut om utvärdering efter valet och dess åtgärder.

Uppföljning och intern kontroll

Då valorganisationen numera är en permanent projektorganisation tas en projektbeställning och en projektplan fram inför varje val av den administrativa ledningsgruppen där mål och budget för valets genomförande framgår. Det framgår av intervjuer att den budget som anges i projektbeställning och plan för valkansliet inte äskas av valnämnden utan beslutas av kommunstyrelsen. Budget för valet redovisas under kommunstyrelsens kostnadspost i Mål och budget 2026⁸. Av intervjuer framgår det att valnämnden inte gör någon uppföljning av ekonomin i valnämnden.

⁶ I villkor för röstmottagare, VN 2025-07-15 § 10 framgår det inte att utbildning är ett krav för förordnande enligt 3 kap. 5 § 2st. vallagen. Det framgår av intervju att röstmottagarna blir informerade om utbildningen är obligatorisk och närvaro registreras på fysiska utbildningstillfällen.

⁷ Excelfil, Sammanträdesplan 2025 och 2026, delgiven av valkansli.

⁸ "Totalt sett föreslås kommunstyrelsens ram öka med 1,6 procent till 898 mnkr. I detta ingår såväl anslagsökningar i form av generell uppräknings och förstärkt valorganisation 2026..." Skrivelse angående valets kostnader i Mål och budget 2026-2028 beslutas i KF 2025-11-10 § 11

Det framgår av § 6 i *gemensamt reglemente för styrelse och nämnder i Huddinge kommun*⁹ att nämnder, två gånger per år, ska redovisa en uppföljning om hur de har fullgjort de uppdrag som fullmäktige har lämnat till dem i reglemente och genom mål och budget. Nämnden ska då redovisa för hur uppdrag som delegerats till dem har fullgjorts och det ska ske i den form fullmäktige har bestämt till kommunstyrelsen som samordnar de olika nämndernas redovisningar. I riktlinjer för god ekonomisk hushållning framgår det att nämnder årligen ska följa upp sin verksamhet avseende mål, resurser, prestationer, resultat och effekter. Uppföljning ska göras löpande under året och bedömning av god ekonomisk hushållning görs i årsredovisningen utifrån uppfyllelse av verksamhetsmålen och finansiella målen¹⁰. Enligt reglemente för intern kontroll ska även nämnderna se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt och årligen fastställa en plan¹¹. I nuläget har valnämnden inte fattat några beslut om delårsbokslut, årsbokslut, internkontrollplan eller verksamhetsplan. Det finns inte heller några ärende gällande detta i sammanträdesplan för 2026.

I valnämndens delegationsordning framgår det inte vem som har attesträtt för valnämndens ekonomiska transaktioner¹². I nuläget är personal i valkansliet organiserade under kommunstyrelsens förvaltning, som är utförare av valnämndens verksamhetsområde. I kommunstyrelsens delegationsordning framgår det att "Kommundirektören ansvarar för att utse behöriga attestanter, utanordnare och ersättare för dessa inom kommunstyrelsens verksamhetsområden¹³". I enlighet med Huddinge kommuns riktlinjer för attest av ekonomiska transaktioner¹⁴ ska varje förvaltning upprätthålla en ordnad och uppdaterad förteckning över samtliga attestanter och beloppsgränser inom förvaltningens ansvarsområde.

Processer, rutiner och planering

Valkansliet arbetar utifrån dokumenterade processer¹⁵. Planeringen är uppdelad i arbetsmoment med utsedda ansvariga¹⁶. I planeringsdokumentet framgår bland annat rutiner för rekrytering av röstmottagare, inventering av val- och röstningslokaler samt hantering av avvikelser. Varje moment har dessutom en utsedd tjänsteperson i reserv som kan ta över uppgifterna vid behov för att skapa trygghet och kontinuitet i arbetet.

Tjänsteorganisationen har i intervjuer framfört att flera av dessa rutiner utvecklas och förbättras löpande under arbetets gång. Ett exempel på detta är den nya rutinen för

⁹ KF 2022-12-12 § 7

¹⁰ KF 2024-11-11 § 16

¹¹ KF 2029-02-18 § 16

¹² Gemensamt reglemente för styrelse och nämnder i Huddinge kommun, KF 2022-12-12 § 7

¹³ Delegationsordning kommunstyrelsen, KF 2025-11-26 § 12

¹⁴ KS 2025-04-09 § 14

¹⁵ Dokument "Projektplan", en intern processbeskrivning för allmänna val beskrivs tjänstepersonernas arbete med bland annat bemanning, kommunikation, logistik och material, lokaler och tillgänglighet.

¹⁶ Planeringen av arbetsmomenten utifrån processbeskrivningen beskrivs i en projektplan, en excel-fil, där det framgår vem som är ansvarig för aktiviteten, när den ska vara klar och om den är utförd.

rekrytering av röstmottagare, som utgår från valnämndens beslutade villkor för uppdraget. Alla röstmottagare behöver i år ansöka om sina uppdrag på nytt. Syftet har varit att kvalitetssäkra att rätt personer förordnas som röstmottagare¹⁷. Rekryteringen kommer att marknadsföras i kommunens kanaler. Det framgår även av rutinen hur utbildning av röstmottagare ska gå till när det väl blir dags för det¹⁸.

Valmyndigheten har under 2025 presenterat nyheter om bland annat digitala röstkort, digital förtidsröstning och högre krav på tillgänglighet som kommer börja gälla under valet 2026. Dessa nyheter har uppmärksammats och bevakas av valkansliet. I intervju beskrivs det att det i nuläget är mycket information om förändringarna men att det ännu inte kommit instruktioner från Valmyndigheten som valkansliet kan ta fasta på.

Valsäkerhet

Det pågår ett arbete kring verksamhetsskyddsanalys, kontinuitetshantering och hantering av sekretessbelagda dokument så som till exempel förtidsröster. En plan och samarbete med relevanta instanser, både internt och externt, är påbörjad och beräknas vara klar senast under våren 2026. Det finns även en ansvarig kommunikatör som tar fram en plan för hantering av desinformation inför valet. Det finns befintliga riktlinjer för agerande vid otillbörlig påverkan för medarbetare inom enheten för utredning, nämnd och juridik där valkansliet ingår. Det framgår av intervjuer att när det gäller röstmottagarna kommer otillbörlig påverkan att tas upp på utbildning och delges som skriftlig information om hur de ska hantera olika avvikelser. Av intervju med tjänstepersoner framgår även att de nya krav som Valmyndigheten ställer gällande incidentrapportering är uppmärksammade och ska ingå i informationssamlingen när valkansliet har fått mer instruktioner om hur det ska gå till.

6.2.1 Bedömning

Vår bedömning är att det **endast delvis** finns dokumenterade riktlinjer och rutiner för genomförande av val

Bakgrunden till vår bedömning är att det finns dokumenterade riktlinjer och rutiner men att det saknas beslut från valnämnden gällande intern kontroll. Det finns delvis ändamålsenliga styrdokument för valnämndens verksamhet. De ärenden som valnämnden har beslutat, och planerar att besluta om under 2026, är i enlighet med deras delegation och enligt vår bedömning ändamålsenliga för att bedriva verksamhet vid val. Däremot uppfyller valnämnden inte § 3 i reglemente för valnämnden, som hänvisar till gemensamt reglemente för styrelse och nämnder i Huddinge kommun¹⁹ och reglemente för intern kontroll²⁰. I den

¹⁷ Tidigare val har de som redan haft en placering som röstmottagare blivit erbjuden rollen igen.

¹⁸ Projektplan

¹⁹ KF 2022-12-12§ 7

²⁰ KF 2019- 03-18, § 16

nämns nämndernas rapportering av uppföljning, återredovisning och rapportering till kommunfullmäktige.

I riktlinjerna för god ekonomisk hushållning²¹ framgår det att nämnderna ska följa upp sin verksamhet bl.a. i fråga om resurser. Nämnderna ska också bedriva verksamheten inom de ekonomiska ramar som KF fastställt. För att ledning, kontroll och uppföljning ska genomföras på ett ändamålsenligt sätt hade det varit tydligare om valnämndens kostnadspost hade redovisats på valnämnden liksom för andra nämnder i kommunfullmäktiges beslut om kommunens mål och budget.

Med nuvarande delegation anser vi att det är tveksamt om kommundirektören har rätt att utse behöriga attestanter inom valnämndens verksamhetsområden trots att valnämnden använder sig av tjänstepersoner i kommunstyrelsens förvaltning.

Vår bedömning att det finns dokumenterad planering inför valet som kronologiskt beskriver förberedelserna, arbetet i samband med valet samt vad som ska göras efter valet.

Valkansliet har rutiner och planer som de utgår ifrån i sitt arbete med valet. Det har även tagits fram ändamålsenliga rutiner för rekrytering av röstmottagare för att se till att det finns tillräckligt många röstmottagare att genomföra valet. Vi bedömer även att valnämndens planering möjliggör förtidsröstning på ett ändamålsenligt sätt.

Utifrån genomförda intervjuer och de handlingar som har kunnat delges i nuläget kan vi konstatera att det finns en plan för hanteringen av förtidsröster och dokument av sekretesskaraktär. Dessutom finns det rutiner och planering för att ta fram ytterligare underlag för avvikelshantering.

6.3 STRUKTUR VALLOKALER I RESPEKTIVE VALDISTRIKT

Valkansliet har inför valet sett över valstrukturen och antal röstberättigade i respektive valdistrikt för att säkerställa att antalet röstberättigade i respektive valdistrikt är enligt Valmyndighetens föreskrifter. Det kommer ske en översyn av detta igen inför valet 2029.

Lokalerna är valda utifrån att de ska vara lättillgängliga för väljarna. Enligt rutin görs en översyn av lokalerna utifrån tillgänglighet och lämplighet inför valet. Både i rutin och projektplan finns en planering för besök och bokning av lokaler som valkansliet utgår ifrån. Det framgår av intervjuer att en del lokaler har bytts ut på grund av ombyggnation. Andra vallokaler har flyttats för att vara bättre tillgängliga för väljare.

Tidigare har Huddinge kommun haft tio lokaler öppna för förtidsröstning, och ambitionen är att behålla en liknande nivå även i årets val.²² Av intervjuer framgår det inte att någon ny analys har gjorts gällande förtidsröstning och dess placering och lokaler, det kommer snarare utgå från tidigare år och anpassas där det behövs nya lokaler. Vissa av lokalerna beskrivs i intervju inte vara optimala då kostnaden i relation till antalet väljare anses för hög.

²¹ KF 2024-11-11 § 516

²² Enligt vallagen 4 kap. 22 § ska minst en förtidsröstningslokal ha öppet varje dag under hela förtidsröstningsperioden och som en vallokal på valdagen, kl. 8-20.

I sammanträdesplanen för 2026 framgår det att valnämnden ska besluta om val- och röstningslokaler samt öppettider för förtidsröstning under våren.

Valnämnden har fattat beslut om antal röstmottagare i val- och röstningslokaler 2026²³. I beslutet framgår det att åtta röstmottagare, ordförande och vice ordförande, ska tjänstgöra per valdistrikt. En till tre arbetsledare samt tre till sex röstmottagare ska tjänstgöra per röstningslokal beroende på lokalens beräknade besöksfrekvens. På valdagen ska det ha rekryterats 100 röstmottagare som ersättare.

I intervju med valledare framgår det att det fanns ett stort intresse bland allmänheten för att arbeta med val under EU-valet 2024 och de intervjuade tror att intresset återigen kommer vara stort. Nästan alla ordförande och vice ordförande är redan klara till valdistrikten. Valkansliet kommer gå ut med kampanjer om att jobba som röstmottagare på sociala medier och tryckt media.

6.3.1 Bedömning

Vår bedömning är att det **finns** en ändamålsenlig struktur gällande vallokaler i respektive valdistrikt

Bakgrund till bedömningen är att det finns en struktur för arbete med valdistrikt och vallokaler. Ingen förändring har skett gällande valdistrikten och arbetet som görs just nu är fokuserat på lokaler till valdistrikten. Det sker ett förberedande arbete utifrån valkansliets plan som valnämnden senare i vår kommer att besluta om. Vi kan utifrån planeringsarbetet konstatera att det finns ändamålsenlig struktur avseende val av lokaler vid förtidsröstning samt ordinarie vallokaler (planering, säkerhetsåtgärder, tillgänglighet med mera).

Vi bedömer att valnämnden har fattat de beslut som behövs för att säkerställa att det ska finnas tillräckligt med röstmottagare i samband med valet. Vad gäller antal röstmottagare i röstnings- och vallokal vid valet 2026²⁴ finns behov av antalet röstmottagare konstaterat och det fungerar som underlag för valkansliet i deras pågående rekryteringsarbete.

6.4 PLAN FÖR UTBILDNING OCH INFORMATION

Planeringen för utbildning finns beskriven i valkansliets projektplan. I den framgår det att valkansliet ska boka lokaler för utbildning, ta fram underlag för utbildning till röstmottagare utifrån Valmyndighetens utbildningsmaterial, att det bland annat ska genomföras utbildningar för vallokal, förtidsröstning och ordförande i vallokal. Den sistnämnda är en fördjupning där ordförande och vice ordförande stannar kvar efter ordinarie utbildning för en extra session som fokuserar på deras specifika ansvar. Alla röstmottagare för det

²³ VN 2025-09-24 § 8

²⁴ VN 2025-09-24 § 8

respektive valdistriktet blir placerade på ett och samma utbildningstillfälle för att de ska få tillfälle att träffas innan valet.

Enligt vallagen²⁵ ska Valmyndighetens utbildningsmaterial tillhandahållas valnämnder och enbart kompletteras med lokala föreskrifter. Valkansliet inväntar därmed detta utbildningsmaterial som senare ska användas under utbildningstillfällena. Utbildningen är uppdelad i en digital del, som Valmyndigheten ansvarar för, och en fysisk del, som valnämnden ansvarar för.

Samtliga röstmottagare ska genomgå fysisk obligatorisk utbildning. Vid utbildningstillfället kommer närvaro registreras genom ID-kontroll på plats. När utbildningen är genomförd registreras röstmottagaren som förordnad i ett administrationssystem för valarbetet.

Valkansliet utbildar även dem som deltar i valnattens mottagning och valnämndens preliminära rösträkning. Även kommunens servicecenter får utbildning under våren.

Under våren kommer ett ärende om valnämndens deltagande och ersättning att behandlas av nämnden. Tidigare har valnämndens presidium deltagit på ett utbildningstillfälle och övriga ledamöter har även de varit inbjudna att delta på ett utbildningstillfälle.

I intervjuer framgår det att utbildningen är viktig för att förmedla information till röstmottagarna för att säkerställa att deras arbete ska utföras korrekt. Viktig information kommer föredras muntligt på utbildningen och förstärkas med skriftlig information.

6.4.1 Bedömning

Vår bedömning är att det **finns** en ändamålsenlig plan för att röstmottagarna ska ha erhållit tillräcklig utbildning och information i god tid före valet

Vår bedömning är att det finns en ändamålsenlig plan för utbildning av röstmottagare. Planering av utbildningarna framgår av planeringsdokument och av intervjuer. Det är i nuläget för tidigt för att säga något om innehållet som röstmottagarna ska ta del av men vi kan konstatera att det finns en plan för att genomföra utbildning på ett ändamålsenligt sätt.

6.5 INFORMATION OM VALET TILL VÄLJARE

En kommunikationsplan ska färdigställas under tidig vår. I sammanträdesplanen för 2026 framgår det att kommunikationsplanen kommer att delges valnämnden som ett informationsärende under ett sammanträde i januari. I intervjuer beskrivs kommunikationsplanen specificera vilka kanaler som ska användas för att nå målgruppen. I arbetet ingår att utreda lämpligheten av olika kommunikationsformer, såsom brevutskick, SMS och tryckt reklam i offentliga miljöer. Inspiration hämtas från andra kommuners lösningar, exempelvis digitala tjänster där väljare kan ange sin hemadress för att få information om vilken vallokal de tillhör. Vidare planeras en satsning på valambassadörer

²⁵ 3 kap. 1 § 2st. vallagen (2005:837)

som ska bistå i vallokaler med att hjälpa väljare att hitta rätt valdistrikt/vallokal och säkerställa ett smidigt genomförande av valet.

Av intervjuerna framgår det att planeringen även omfattar ambulerande röstmottagning. Valkansliet bedömer att det kommer att kräva särskilda kommunikationsinsatser. Det framgår också att samverkan med servicecenter är nödvändigt för att hantera bokningar, samt att en analys bör göras av vilken typ av kommunikation som behövs och var den ska riktas. Vidare lyfts behovet av att sprida information till berörda verksamheter, exempelvis via hemtjänsten och anhöriga, för att säkerställa att målgruppen nås på ett effektivt sätt.

Det framgår både i processbeskrivningen och i projektplanen, som utförligt beskriver arbetsmomenten, vilka aktiviteter som ska genomföras inom kommunikationsområdet. I och med att det är ett pågående arbete är det ännu många delar som inte är färdigställda än.

6.5.1 Bedömning

Om kommunen informerar om valet och om vallokaler/röstningslokaler på ett ändamålsenligt sätt **kan ej bedömas**.

Bakgrunden till bedömningen är att vi inte kan göra någon granskning på information om valet och vallokaler/röstningslokaler i förväg. Vi kan konstatera att, utifrån dokumentation och från intervjuer med tjänstepersoner, så arbetar valnämnden med information om valet och vallokaler/ röstningslokaler. I nuläget är det dock för tidigt att bedöma om informationen som planeras att göras i processbeskrivning, projektplan och information från intervjuer är ändamålsenlig.

7 SAMLAD BEDÖMNING OCH REKOMMENDATIONER

Syftet med granskningen har varit att bedöma om valnämnden genom styrning, uppföljning och kontroll säkerställt ett ändamålsenligt arbete inför valet.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att det finns en tydlig organisation och plan för valets genomförande men att det endast delvis finns ändamålsenligt utformade riktlinjer och rutiner för valet.

Se inledning samt respektive rapportkapitel för en mer detaljerad beskrivning.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi valnämnden att:

- Genomföra internkontroll enligt anvisningar i reglemente för internkontroll²⁶
- Besluta om delårsbokslut och årsbokslut enligt riktlinjer för god ekonomisk hushållning²⁷
- Ändra i valnämndens delegationsordning så det framgår vem som är behörig att utse attestanter inom valnämndens verksamhetsområde
- Öka delaktighet i uppföljningen av valets genomförande.

Datum som ovan

Azets Revision & Rådgivning AB

Anders Peterson

Uppdragsansvarig och certifierad kommunal yrkesrevisor

Johan Malm

Projektledare

Viktoria Hallmans

Specialist

²⁶ KF 2019- 03-18, § 16

²⁷ KF 2024-11-11 § 16